

סוגיות מיוחדות בחוק שעות עבודה ומנוחה: שישי/שבת

נושאים עיקריים:

- האם נדרשת הפסקה של 36 שעות ביום המנוחה השבועי או שאפשר פחות?
- האם חובה לשלם גמול עבודה במנוחה שבועית בגין עבודה במוצאי שבת?
- מתי מתחיל שבוע עבודה חדש?

מנוחה שבועית - 36 שעות

סעיף 7 לחוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א-1951 (להלן: "חוק שעות עבודה ומנוחה") מגדיר את זמן המנוחה השבועית של העובד, וקובע כי נדרש לפחות **שלושים ושש שעות** רצופות לשבוע הן המנוחה השבועית של העובד.

מנוחה שבועית - 25 שעות

בהתאם לתקנות שעות המנוחה השבועית (עבודה במשמרות) (מס' 2), תשי"ב-1952 (להלן: "תקנות עבודה במשמרות"), ניתן לקצר את המנוחה השבועית לכל הפחות ל- 25 שעות.

מנוחה שבועית - 25 שעות

התנאים למנוחה שבועית הקצרה מ- 36 שעות ולא פחות מ 25 שעות:

1. משמרות.
2. הודעה לעובד.

משמרות

- במקומות עבודה בהם נעשית העבודה בשלוש משמרות.
- במקומות עבודה בהם נעשית העבודה בשתי משמרות - אחת לשבועיים.

הודעה לעובד

הודעה לעובד צריכה להיות בכתב בהתאם
לדרישות של חוק הודעה לעובד:

1. הודעה בדבר פירוט תנאי עבודה.
2. הודעה על שינוי בתנאי העבודה.

כיצד מוגדר יום השבת אצלכם בעסק?

כיצד מוגדר יום השבת?

- זיקה למורשת ישראל.
- "יום לוח".

זיקה למורשת ישראל

את המונח "שבת" יש לפרש בזיקה למורשת ישראל ולא כהגדרתו של "יום" בחוק הפרשנות, התשמ"א – 1981, לכן **עבודה במוצאי שבת איננה כשלעצמה עבודה בשבת.**

יום לוח

בית הדין הארצי לעבודה, בע"ע (ארצי) 47268-07-13 אלכסנדר איליאסייב נ' כפיר בטחון ומיגון אלקטרוני בע"מ (19.02.2017), קבע כי אם בהודעה לעובד לא הוגדר במפורש שיום המנוחה שבת מתחיל מכניסת השבת ומסתיים בצאת השבת יש לפרש את **יום השבת כיום לוח משעה 00:00 ועד לשעה 23:59** (להלן: "הלכת איליאסייב").

גמול עבודה במנוחה השבועית בגין עבודה במוצאי שבת

1. עבודה במוצאי השבת תזכה בגמול עבודה במנוחה השבועית.
2. עבודה במוצאי השבת תזכה בגמול עבודה במנוחה השבועית באופן **חלקי**.
3. עבודה במוצאי השבת **לא** תזכה בגמול עבודה במנוחה השבועית.

דוגמה 1

יוסי עובד בשכר של 50 ₪ לשעת עבודה, יוסי עבד 25 שעות עבודה רגילות בימים א'-ה'. המנוחה השבועית של יוסי בהתאם לחוק הודעה לעובד היא 25 שעות. נמסרה הודעה לעובד הקובעת את יום המנוחה של עובד ביום השבת.

השבת נכנסת בשעה 17:00 ויוצאת בשעה 18:00.

יום שבת	יום ו'	
20:00	14:00	כניסה
24:00	18:00	יציאה
4:00	4:00	סה"כ

גמול עבודה במנוחה השבועית

אם לא נמסרה הודעה לעובד או שנמסרה ולא הוגדר בה באופן ברור תחום יום המנוחה השבועי בשבת – במצב כזה ההנחה היא בהתאם להלכת **איליאסייב** כי גם מוצאי השבת בא בגדר יום המנוחה השבועי. ולכן, עבודה במוצאי השבת תזכה בגמול עבודה במנוחה השבועית.

דוגמה 1

חישוב שעות נוספות:

יום שבת	יום ו'	
20:00	14:00	כניסה
24:00	18:00	יציאה
4:00	4:00	סה"כ

ביום ו' – 4 שעות רגילות (100%)

יום שבת – 4 שעות רגילות במנוחה השבועית (150%)

דוגמה 2

יוסי עובד בשכר של 50 ₪ לשעת עבודה, יוסי עבד 25 שעות עבודה רגילות בימים א'-ה'. המנוחה השבועית של יוסי בהתאם לחוק הודעה לעובד היא 25 שעות. נמסרה הודעה לעובד הקובעת באופן ברור את תחום המנוחה השבועית כך שמוצאי השבת אינו כלול בתחומו. השבת נכנסת בשעה 17:00 ויוצאת בשעה 18:00.

יום שבת	יום ו'	
20:00	17:00	כניסה
24:00	21:00	יציאה
4:00	4:00	סה"כ

גמול עבודה חלקי במנוחה השבועית

נמסרה הודעה לעובד הקובעת באופן ברור את תחום המנוחה השבועית כך שמוצאי השבת אינו כלול בתחומו, אך הפסקה של זמן המנוחה השבועית של העובד קצר מ- 36 שעות וקיצורו אינו נעשה בהתאם לתקנות עבודה במשמרות – במצב כזה העבודה במוצאי שבת תיחשב לעבודה ביום המנוחה השבועי.

דוגמה 2

חישוב שעות נוספות:

יום ו'	יום שבת	
17:00	20:00	כניסה
21:00	24:00	יציאה
4:00	4:00	סה"כ

ביום ו' – 4 שעות רגילות במנוחה השבועית (150%).
יום שבת – 2 שעות רגילות במנוחה השבועית (150%)
ועוד 2 שעות רגילות (100%).

דוגמה 3

יוסי עובד בשכר של 50 ₪ לשעת עבודה, יוסי עבד 25 שעות עבודה רגילות בימים א'-ה'. המנוחה השבועית של יוסי בהתאם לחוק הודעה לעובד היא 25 שעות. נמסרה הודעה לעובד הקובעת באופן ברור את תחום המנוחה השבועית כך שמוצאי השבת אינו כלול בתחומו. השבת נכנסת בשעה 17:00 ויוצאת בשעה 18:00.

יום ו'	יום שבת	
14:00	20:00	כניסה
18:00	24:00	יציאה
4:00	4:00	סה"כ

גמול עבודה רגיל

נמסרה הודעה לעובד הקובעת באופן ברור את תחום המנוחה השבועית כך שמוצאי השבת אינו כלול בתחומו, והפסקה של זמן המנוחה השבועית של העובד היא לפחות 36 שעות במשמרות- במקרה כזה עבודה ו/או קיצורו נעשה בהתאם לתקנות עבודה במוצאי שבת, לא תיחשב כעבודה ביום המנוחה השבועי.

דוגמה 3

חישוב שעות נוספות:

יום ו'	יום שבת	
14:00	20:00	כניסה
18:00	24:00	יציאה
4:00	4:00	סה"כ

ביום ו' - 3 שעות רגילות (100%) ושעה אחת במנוחה השבועית (150%).

יום שבת - 4 שעות עבודה רגילות (100%).

דוגמה 3

חישוב שעות נוספות:

יום ו'	יום שבת	
14:00	20:00	כניסה
18:00	24:00	יציאה
4:00	4:00	סה"כ

ביום ו' - 3 שעות רגילות (100%) ושעה אחת במנוחה השבועית (150%).

יום שבת - 4 שעות עבודה רגילות (100%).

תחילת שבוע עבודה חדש

מתי מתחילים ספירת השעות של שבוע עבודה חדש?

1. במוצאי שבת.
2. בסיום שעות מנוחה שבועי.
3. ביום ראשון.

דוגמה 1

יוסי עובד בשכר של 50 ₪ לשעת עבודה, יוסי עבד 25 שעות עבודה רגילות בימים א'-ה'. המנוחה השבועית של יוסי בהתאם לחוק הודעה לעובד היא 25 שעות. נמסרה הודעה לעובד הקובעת את יום המנוחה של עובד ביום השבת השבת נכנסת בשעה 17:00 ויוצאת בשעה 18:00.

יום ראשון	יום שבת	יום ו'	
10:00	20:00	14:00	כניסה
17:00	24:00	18:00	יציאה
7:00	4:00	4:00	סה"כ

גמול עבודה במנוחה השבועית

אם לא נמסרה הודעה לעובד או שנמסרה ולא הוגדר בה באופן ברור תחום יום המנוחה השבועי בשבת – במצב כזה ההנחה היא בהתאם להלכת **איליאסייב** כי גם מוצאי השבת בא בגדר יום המנוחה השבועי. ולכן, עבודה במוצאי השבת תזכה בגמול עבודה במנוחה השבועית.

דוגמה 1

יום ראשון	יום שבת	יום ו'	
10:00	20:00	14:00	כניסה
17:00	24:00	18:00	יציאה
7:00	4:00	4:00	סה"כ

יום שבת – 4 שעות רגילות במנוחה השבועית (150%)
ולכן שבוע עבודה יתחיל **ביום ראשון**.

דוגמה 2

יוסי עובד בשכר של 50 ₪ לשעת עבודה, יוסי עבד 25 שעות עבודה רגילות בימים א'-ה'. המנוחה השבועית של יוסי בהתאם לחוק הודעה לעובד היא 25 שעות. נמסרה הודעה לעובד הקובעת באופן ברור את תחום המנוחה השבועית כך שמוצאי השבת אינו כלול בתחומו. השבת נכנסת בשעה 17:00 ויוצאת בשעה 18:00.

יום ראשון	יום שבת	יום ו'	
10:00	20:00	17:00	כניסה
17:00	24:00	21:00	יציאה
7:00	4:00	4:00	סה"כ

גמול עבודה חלקי במנוחה השבועית

נמסרה הודעה לעובד הקובעת באופן ברור את תחום המנוחה השבועית כך שמוצאי השבת אינו כלול בתחומו, אך הפסקה של זמן המנוחה השבועית של העובד נמוך מ- 36 שעות וקיצורו אינו נעשה בהתאם לתקנות עבודה במשמרות – במצב כזה העבודה במוצאי שבת תיחשב לעבודה ביום המנוחה השבועי.

דוגמה 2

יום ראשון	יום שבת	יום ו'	
10:00	20:00	17:00	כניסה
17:00	24:00	21:00	יציאה
7:00	4:00	4:00	סה"כ

יום שבת – 2 שעות רגילות במנוחה השבועית (150%) ועוד 2 שעות רגילות (100%), ספירת שעות של שבוע העבודה החדש תתחיל החל משעה 22:00.

דוגמה 3

יוסי עובד בשכר של 50 ₪ לשעת עבודה, יוסי עבד 25 שעות עבודה רגילות בימים א'-ה'. המנוחה השבועית של יוסי בהתאם לחוק הודעה לעובד היא 25 שעות. נמסרה הודעה לעובד הקובעת באופן ברור את תחום המנוחה השבועית כך שמוצאי השבת אינו כלול בתחומו. השבת נכנסת בשעה 17:00 ויוצאת בשעה 18:00.

יום ראשון	יום שבת	יום ו'	
10:00	20:00	14:00	כניסה
17:00	24:00	18:00	יציאה
7:00	4:00	4:00	סה"כ

גמול עבודה רגיל

נמסרה הודעה לעובד הקובעת באופן ברור את תחום המנוחה השבועית כך שמוצאי השבת אינו כלול בתחומו, והפסקה של זמן המנוחה השבועית של העובד היא לפחות 36 שעות ו/או קיצורו נעשה בהתאם לתקנות עבודה במשמרות - במקרה כזה עבודה במוצאי שבת, לא תיחשב כעבודה ביום המנוחה השבועי.

דוגמה 3

יום ראשון	יום שבת	יום ו'	
10:00	20:00	14:00	כניסה
17:00	24:00	18:00	יציאה
7:00	4:00	4:00	סה"כ

יום שבת – במוצאי שבת תתחיל ספירה של שבוע
חדש, בכפוף לסיום שעות המנוחה השבועית.